

Bemærkninger til forslaget

Det har længe været Danmarks holdning at betragte apartheidsystemet i Sydafrika som et brud på grundlæggende menneskerettigheder, som en alvorlig kilde til spænding i det sydlige Afrika og som en alvorlig trussel mod international fred og sikkerhed. Danmark er på denne baggrund gået ind for, at FNs sikkerhedsråd burde vedtage bindende sanktioner mod Sydafrika som et middel til at afskaffe apartheid på fredelig vis.

Med henblik på opfyldelse af disse mål har Danmark inden for rammerne af FN virket for iværksættelse af bindende sanktioner mod Sydafrika. I betragtning af apartheidsystemets enestående karakter har Danmark imidlertid været af den opfattelse, at manglende enighed i sikkerhedsrådet om bindende sanktioner mod Sydafrika ikke burde afholde enkelte lande fra at træffe egne foranstaltninger mod Sydafrika. Danmark har derfor såvel ensidigt som sammen med de øvrige nordiske lande iværksat en række foranstaltninger mod Sydafrika og har opfordret andre lande til at træffe lignende foranstaltninger med sigte på at opnå en forøgelse og effektivisering af det internationale pres mod Sydafrika, der kan føre frem mod et frit, forenet og ikke-racemæssigt samfundssystem i et demokratisk Sydafrika.

Forholdene i Sydafrika har været under bestandig forværring i de seneste 18 måneder. De sydafrikanske myndigheders afvisning af befolkningsflertallets retmæssige krav er sket med stadig mere brutale midler. De trufne stærkt begrænsede reformskridt har været klare vidnesbyrd om, at den sydafrikanske regering ikke har indset, at alene inddragelse af ægte repræsentanter for befolkningsflertallet i forhandlinger om Sydafrikas fremtid vil kunne imødekomme flertallets krav om gennemgribende reformer med sigte på en fuldstændig

afvikling af apartheid.

Voksende international bekymring over denne kortsigtede politik har inden for det seneste år øget forståelsen for behovet for at lægge yderligere pres på den sydafrikanske regering.

FNs sikkerhedsråd har således i resolutionerne 558 (1984) og 569 (1985) anbefalet FNs medlemslande at iværksætte frivillige foranstaltninger mod Sydafrika på en række områder. De nordiske lande besluttede på det nordiske udenrigsministermøde i Helsingfors i marts 1985 at udvide og skærpe deres handlingsprogram mod Sydafrika fra 1978 og vedtog som resultat heraf det nye handlingsprogram på det nordiske udenrigsministermøde i Oslo den 17.-18. oktober 1985. De ti EF-lande samt Spanien og Portugal vedtog den 10. september 1985 en række foranstaltninger over for Sydafrika. Også andre, bl.a. Commonwealth-landene, USA og Japan, har inden for de seneste måneder iværksat nationale foranstaltninger mod Sydafrika.

Beslutningsforslaget tager sigte på at opnå folketingets tilslutning til den nationale iværksættelse af foranstaltningerne i det nordiske handlingsprogram og i beslutningen af 10. september 1985 inden for det europæiske politiske samarbejde. Iværksættelsen af de i beslutningsforslaget indeholdte foranstaltninger, som ikke vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, vil indebære en yderligere væsentlig begrænsning af Danmarks økonomiske og andre forbindelser med Sydafrika og vil – som en naturlig videreførelse af de foranstaltninger, som Danmark allerede har iværksat såvel nationalt som sammen med de øvrige nordiske lande – endnu engang placere Danmark i forreste linie i de internationale bestræbelser på at få afskaffet apartheidsystemet i Sydafrika.